

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op

Timo Hintikka, KM, VO, lehtori, Jamk

Sari Lipponen, KM, VEO, yliopistonopettaja, JYU

Kaisu Peltoperä, KT, VO, tutkijatohtori, JYU

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op

Hyvät käytännöt - koonti

Sisällöt:

- Koulutusosion kuvaus
- Koulutuksen tuotokset
- Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön
- Yhteenvedoa ennakkotehtävästä
- Koontia kehittämistehtävistä – aiheet ja käytännöt

Hyvät käytännöt koonti on tehty koulutukseen osallistujien oppimistehtävistä ja webinaarissa käydyistä keskusteluista. Yhteenvedon koonti - Timo Hintikka ja Kaisu Peltoperä 2025

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op

Koulutusosion kuvaus:

Koulutus oli ensimmäinen osio **Hyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen vuorohoidossa** -koulutushanketta. Koulutuksen **tavoitteena** oli antaa pedagogisia toimintamalleja ja menetelmiä, joilla voidaan tukea lapsen sosioemotionaalisia taitoja ja hyvinvointia vuorohoidon vaihtelevassa arjessa. **Sisältöinä** olivat lasten tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä vertaissuhteita ja osallisuutta tukevan toimintakulttuurin rakentaminen lapsiryhmään.

Koulutus sisälsi kaksi webinaaripäivää, ohjattua ja tuettua verkko-oppimista sekä omaan työhön liittyviä ja työyhteisöä aktivoivia oppimis- ja kehittämistehtäviä. Lisäksi kouluttajat tarjosivat mahdollisuuden henkilökohtaiseen ohjaukseen webinaaripäivien välillä. Webinaarit sisälsivät kouluttajien alustuksia koulutuksen teemoista, pienryhmäkeskusteluja sekä ennako- ja kehittämistehtävien esittelyjä. Koulutusosion oli 2 sisällöltään samanlaista toteutusta eri osallistujille.

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen

vuorohoidon arjessa 2 op Koulutuksen tuotokset

- Kurssin tuotokset koostuivat kouluttajien luentomateriaaleista, materiaaleista verkkoympäristössä, webinaaripäivien aikana yhdessä tuotetuista materiaaleista sekä osallistujien kehittämistehtävistä. Verkkomateriaali rakentui dokumenteista, videoluennosta, tukimateriaalista ja osallistujien tuottamasta materiaalista, jotka olivat koulutukseen liittyviä tehtäviä ja webinaareissa yhteistoiminnallisesti tehtyjä yhteenvetoja koulutuksen teemoista.
- Ennakkotehtävänä 1. webinaarin osallistujille oli katsoa videoluento aiheesta: Sosioemotionaaliset haasteet ja niiden tukeminen ja pohtia vähintään yhtä alla olevaa teemaa, sekä kertoa teemaan liittyvistä haasteista että hyvistä käytänteistä webinaarissa.
  - *Lasten sosioemotionaalista hyvinvointia ja osallisuutta tukevan toimintakulttuurin rakentaminen vuorohoidossa*
  - *Lasten vertaissuhteet ja niiden tukeminen vuorohoidossa*
  - *Lapsen tunne- ja vuorovaikutus taitojen tukeminen vuorohoidossa*
- Toiseen webinaariin osallistujat tekivät kehittämistehtävän. Kehittämistehtävä tehtiin ennakkomateriaalien, ennakkotehtävän ja ensimmäisen webinaarin pohjalta. Osallistujat pohtivat mitä kehitettävää heidän käytänteissä on liittyen kurssin teemoihin?

jamk

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op

Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön

- Koulutukseen sisältyi omaa työyhteisöä aktivoiva kehittämistehtävä, jolla saatiin työyhteisö mukaan kehittämistyöhön. Osallistujat toivat webinaarissa esiin, miten ovat työstäneet kehittämistehtävää työyhteisössään ja/tai omassa tiimissä.
- Webinaareissa koottiin hyviä käytäntöjä opintojakson aihepiireistä, jotka jaettiin osallistujille hyödynnettäviksi omassa työyhteisöissään.

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op - yhteenvetoa 1. webinaarista ennakkotehtävän ja ryhmäkeskusteluiden pohjalta

kuvat lapsista ja aikuisista näkyvillä

Lapsen tarvitsema tuki ja kasvattajien pedagogiset toimintatavat

Samanlainen kuvatuki

Lapsen tuki toteutuu niin päivä kuin vuoropuolella. Kaikki lapsen kanssa työskentelevät lukevat lapsen vasun.

Leikkitaulut käytössä

Käytössä minivasu, joka tulee vuoro varhaiskasvatuksen puolelle.

Kansio, jossa lapsen erityistarpeet

Sähköiset järjestelmät kaikkien saatavilla

tuen tarpeiden lasten kohdalla tieto menetelmistä ja sitoutuminen niiden käyttöön. Kaikilla tieto miten tukea annetaan

tuettu leikki

Lapsella kokopäiväpedagogiikka ja samat pedagogiset toimintatavat oli hän varhaiskasvatuksessa milloin vain.

Aikuisen tuki ja mukana oleminen.

kuvatuki päivän toiminnoissa

Pyritään samoihin toimintatapoihin kaikkina vuorokauden aikoina.

pienryhmätoiminta

lasten yksilöllinen vastaanottaminen hoitoon

Päaseikat lasten vasuista vuorohoitoryhmän tiedossa - ainakin tuen tarve tulee olla kaikkien tiedossa.

Ennakoitavuus esimerkiksi lapsen hakuajasta - kuvallinen päiväjärjestys, sanallistaminen? (Tietoturva silmällä pitäen)

Pienryhmätoiminta tarvittaessa lasten tarpeen ja paikallaolon mukaan.

iltakokoukset

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op - yhteenvetoa 1. webinaarista ennakkotehtävän ja ryhmäkeskusteluiden pohjalta

Lapsen tarvitsema tuki ja kasvattajien pedagogiset toimintatavat

Lapsen hyvä ja turvallinen vastaanottaminen vuorohoitoon saapuessa, jotta hän pystyy liittymään ryhmään

Leikkitaulut ja leikkiarpajaiset

Turvallisuuden tunteen luominen lapselle ja koko lapsiryhmälle.

Erilaisten struktuurien luominen kuvin esim. lounaan, välipalan, ulkoilun ym. jälkeen

Aikuisen vahva läsnäolo

HUOM!
Eriyisen tuen tarpeen lapsi ei saa avustajaa vuorohoitoon.

VANHEMMAT EIVÄT PERU VARATTUJA HOITOVUOROJA

Pedagoginen toiminta koko vuorohoitoryhmän ajan.

Toimintatapojen yhtenäisyys eri ryhmissä, kun siirryt vuorohoitoon illaksi/viikonlopuksi

Päivän hahmottaminen kuvien kautta

Lämmin vuorovaikutus

Pienryhmätoiminta

Kuvat aikuisista, ketkä paikalla esim. illassa.

Kuvat tai nimet lapsista ketä tänään paikalla päiväkodissa

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op - yhteenvetoa 1. webinaarista ennakkotehtävän ja ryhmäkeskusteluiden pohjalta

Vanhempien kanssa tehtävä kasvatusyhteistyö

Vasu keskustelut, kohtaamiset kun kohdataan - tulo- ja hakutilanteet.

Mitä sanot ja miten huoltajalle. Kun et ehkä tunne häntä niin hyvin, että tiedät miten "hänelle puhua".

Tiedonkulun haaste - mitä on tapahtunut päivällä.

Rikkinäisen puhelimen riski tiedonkulussa

Huoltajille viestejä päivä ryhmästä, jotta ei tule rikkinäistä puhelinta

Vanhempien tunteminen tärkeää. Luottamus puolin ja toisin. Toiset haluaa paljon tietoa päivästä, toiset vähemmän,

Reissuvihko ja sähköinen tiedonsiirto käytössä.

Kuukausikirjeitä, joilla tehdään perus pedagogiikkaa näkyväksi

pihalista käytössä johon kirjataan lyhyesti miten päivä on mennyt.

päivän kuulumisten kertominen eri keinoin

Hyvä aloituskeskustelu ajan kanssa: ensimmäinen tilanne, jossa lähdetään rakentamaan luottamussuhdetta vanhempiin.

Pehmeän laskun mahdollistaminen lapselle ja 'myyminen' vanhemmille.

Haasteena vuorot, jolloin vanhempaa ei näe: vaihtoehtoiset keinot esim. puhelut.

Kuulumisten kertominen yölapset huomioiden.

Lapsen sosioemotionaalisen hyvinvoinnin turvaaminen vuorohoidon arjessa 2 op - yhteenvetoa 1. webinaarista ennakkotehtävän ja ryhmäkeskusteluiden pohjalta

Vanhempien kanssa tehtävä kasvatusyhteistyö

Vanhempien toiveet otetaan huomioon.

Kuunteleminen ja kunnioitus

Informoidaan vanhempia lapsen hoitopäivästä

Tallenne vanhemmille mm. vanhempainillasta.

Luottamuksen luominen ja ylläpitäminen, avoimuus, lapsen parhaaksi toimiminen molemmista suunnista, perheiden arvostaminen

Päiväkuulumislappu -> kerrotaan mitä lapsi on tehnyt, kenen kanssa leikkinyt ym.

Vanhempien motivointi mm. vanhempainiltaan.

Tiedonkulku avointa, rehellistä ja oikea aikaista

Vanhemmille tietoa mm. viikko-ohjelma, keskustellen, tai jälkikäteen kerrottuna päivän tapahtumista.

Koontia kehittämistehtävistä – Kehittämistehtävän aiheet 1. toteutus

- *Koululaisten liittyminen ryhmään vuorohoidossa*
- *lasten vertaissuhteiden tukeminen pienryhmätoiminnassa*
- *lasten vastaanotto ja siinä vertaissuhteisiin tukeminen*
- *nähdyksi ja kuulluksi tuleminen vuorohoidossa*
- *lasten vertaissuhteiden tukeminen leikissä*
- *lasten osallisuus kotiinlähtötilanteessa*
- *lasten vertaissuhteiden kehittäminen*
- *lasten osallisuus pienryhmien valinnassa*
- *lasten ja vanhempien osallisuus*
- *osallisuuden tukeminen pienillä, kuvastrukturi*
- *palkkioleimat tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisessa*

jamk

Koontia kehittämistehtävistä – Kehittämistehtävän aiheet 2. toteutus

Lasten ryhmäytyminen vuorohoidossa; vertaissuhteet ja kaverisuhteiden muodostaminen ja kaveritaidot.

Aloittavan lapsen kuvatuki

Iltapiiri ennen päivälliselle lähtöä

Lasten vertaissuhteiden tukeminen vuorohoidossa

Suunnitelmallinen tunnetaitokasvatus koko taloon

Kuvien käyttö lasten osallisuuden tukemisessa

Koko talon yhteistoiminta

Käytänteiden yhdistäminen koko talossa ja kaikissa vuoroissa (kokopäiväpeda, yhdenvertaisuus)

Lasten osallisuutta tukevan toimintakulttuurin rakentaminen vuorohoidossa.

Säännöllinen ja systemaattinen tunne- ja kaveritaitojen vahvistaminen

Siirtymien minimointi alle 3-vuotiailla

jamk

Koontia kehittämistehtävistä – Hyvät käytännöt 1. toteutus

Kummilapsi –käytäntö, isommista lapsista joku uudelle lapselle kummina

Kavereiden arpominen

Aikuisen rooli leikin tukijana ja rikastuttajana (erit. kun eri-ikäisiä lapsia)

Työvuoroon sidottu kuka ottaa lapsen vastaan vuorohoitoon tullessa.

Lapsen kuulluksi tulemisen tärkeys – tällöin lapsi myös kuulee/näkee paremmin muut

Kuvatuki, mitä lapsi on tehnyt päivän aikana (ulkoilut, leikit, ruokailu) Lapsi saa harjoitella päivästäan kertomista vanhemmalle. Voisiko kuvat antaa kotiin, niin että lapsi voi vanhemman kanssa kotonakin keskustella päiväkotipäivistä

Valokuvien avulla tuetaan 0-2 vuotiaiden lasten osallisuutta

Latva –hanke, yleisen tuen arviointitaulukko

https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/27192/urn_isbn_978-952-61-4484-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y

jamk

Koontia kehittämistehtävistä – Hyvät käytännöt 2. toteutus

Asioista keskustelu ja valmistelu, ensin pienellä porukalla, sitten isompaan talon palaveriin. Muutokset voivat herättää muutosvastarintaa.

Vuorohoidon piirteiden tutuksi tekeminen myös päiväpuolelle

Häilyherneitä ja lempeyslientä –materiaali tunne- ja kaveritaitoihin

Pienin askelin eteenpäin

Fanny-tunnetaitosarja, pienille MIU-sarja

Iltapiiri – kokoonnutaan iltalasten kanssa, ryhmäytymistä, katsotaan ketä on paikalla ja milloin kukakin lähtee

Pedakahvila/-tiimi, opet ja hoitajat keskustelee yhdessä tai ammattiryhmissään annetusta aiheesta

Lasten ja aikuisten kuvat esille seinälle

Lastenhoitajille suunnittelu-aikaa ja vastuuhoidajan nimeäminen viikonloppuun

Siirtymien minimointi

Illoissa, viikonlopuissa pienet omissa ryhmissään mahdollisuuksien mukaan

jamk

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences